

INTENDANTICA DUBROVAČKIH LJETNIH IGARA DORA RUŽDJAK PODOLSKI O FEST

Razgovarao:
Bruno Lucić

Intendantica Dubrovačkih ljetnih igara Dora Ruždjak Podolski sretna je i ponosna na svoj tim jer su kratkom roku uspjeli oblikovati program 69. Dubrovačkih ljetnih igara. Što kaže ministrica kulture o programu, kako privući nove sponzore, o odnosu kulture i sporta, Mediteranu kao temi igara te zašto je program "hrabar i krhak", otkriva intendantica u razgovoru.

Novi način poslovanja

S obzirom na ubrzan ritam koji ste uveli u Festivalnu palaču, razmišljate li o 69. ili su Vam misli već u 70. festivalskoj sezoni?

Izvršno pitanje! Stvarno mi je glava u 70. Igrama i to mi na neki način čak i odgovara s obzirom da mi dopušta odmak od 69. Igara te nisam preemotivno vezana uz probleme ali i uz pozitivne stvari koje se tiču 69. festivalske sezone. Nije dobro biti ni odviše opušten niti pretjerano rastrojen. Uglavnom, glavom smo već u 70. Igrama jer su one zaista obvezujuće. Nadam se da ćemo uhvatiti takav ritam te ćemo već u jesen biti u mogućnosti osmišljavati program Igara za 2020. godinu, kako bismo festivalu priskrbili što kvalitetnije umjetnike. Govorim, naravno, o glazbenom programu, ali i o nekim eminentnim svjetskim redateljima.

Hoćete li to moći s obzirom na termine izglasavanja proračuna vaših glavnih financijera – Vlade tj. Ministarstva kulture, Grada Dubrovnika i Dubrovačko-neretvanske županije?

Hoćemo, jer se planira izmjena Zakona o financiranju javnih potreba u kulturi tako da će sredstva institucijama od nacionalne važnosti biti dostupna nekoliko godina unaprijed kao oblik jamstva sigurnog i planskog poslovanja. Svaka čast Ministarstvu kulture na pokretanju

Grad Dubrovnik i gradonačelnik Mato Franković iznimno su otvoreni za strateško planiranje i shvaćaju problematiku mašinerije ovakvog festivala, ističe Ruždjak Podolski

Čini mi se da je Dubrovnik idealan prostor povezivanja raznorodnih točaka mediteranskog kruga

Program 69. Igara je riskantan, ne podilazi nikome i ne ide ususret očekivanjima!

te inicijative!

A što ako "zapne" s proračunom Grada i Županije?

Grad Dubrovnik i gradonačelnik Mato Franković iznimno su otvoreni za strateško planiranje i shvaćaju problematiku mašinerije ovakvog festivala uzimajući u obzir novi vid poslovanja. Samo tako Igre mogu biti ozbiljne i konkurentne u Europi.

Grad Dubrovnik je dosad pokazao izuzetnu kooperativnost i operativnost, čini se više nego prijašnje gradske upra-

ve. Što Vi mislite?

Nisam u poziciji da uspoređujem jer me dugo nije bilo u Gradu, ali sam izuzetno zadovoljna suradnjom, otvorenosću i pristupačnošću Grada i gradonačelnika.

Prije otprilike godinu dana Vaš je prethodnik, Mladen Tarbuk, dao ostavku zbog komentara ministrice kulture Nine Obuljen Koržinek. Jeste li Vi dobili kakve komentare na račun programa?

Rekla bih da je ministrica zadovoljna progra-

mom. Ona uočava naša nova nastojanja koja se odražavaju u sljedećim stavkama: pokrenuli smo program razvoja publike pod nazivom "Ključevi od Grada", a Ministarstvo kulture je jedan od glavnih financijera tog programa i to iz sredstava namijenjenih upravo za razvoj publike. Za dobivanje tih sredstava samo je trebalo aplicirati kvalitetnom razradom programa koji sve više postaju uzusom europske kulturne strategije. Aplicirali smo i na europske fondove i to ne samo

na jedan! Osvojili smo sredstva iz fonda "Kreativna Europa" u godini očuvanja kulturne baštine za projekt u kojem smo partneri s još tri organizacije, Fondacijom Heartefact iz Beograda, Vitlycke iz Švedske i civilnog društva Tasca iz Barcelone. Aplicirali smo na još jedan kooperacijski fond "Kreativne Europe" kao nositelji i sad čekamo rezultate. U svakom slučaju, bitno je da smo u pokretu i konstantnoj akciji te da ne sjedimo skrštenih ruku.

Dosad se samo raz-

mišljalo o vraćanju festivalske takse, a manje o europskim fondovima?

Saša Božić je zaista vješt na tom području. On je već nekoliko puta uspješno aplicirao na programe "Kreativne Europe" kao voditelj nezavisne trupe "De facto" i on je bio glavni pokretač te čitave inicijative. Zajedno s Karlom Labaš najviše se iskazao u apliciranjima.

U jednom ste intervjuu rekli kako je repertoar odnosno program 69. Igara "krhak i hrabar". Zašto je hrabar, a zašto krhak?

Krhkost i hrabrost su zapravo dva suprotstavljena pojma, ali od ta dva pojma sačinjena je duša i integritet svakog čovjeka. Učinilo mi se to zaista pravom definicijom našeg programa zato što je riskantan, zato što ne podilazi nikome i ne ide ususret očekivanjima, nego je jednostavno proizašao iz trenutka i ideje o tome što zapravo želimo na ovom

IVALU, TROŠKOVIMA, SPORTU, MEDITERANU I IZBJEGLICAMA KAO KAZALIŠNOJ TEMI

zapravo želimo na ovom festivalu prezentirati. Riječ je ipak o festivalu koji je duboko mediteranskog karaktera, a na kojem se preispitivanje Mediterana već dugi niz godina nije pojavljivalo kao repertoarna odrednica i samim izbor je pao na Ranka Marinkovića, vrlo riskantnog za kazališno uprizorenje kad je riječ o njegovim proznim djelima. Dramski predložak predstave "Pod balkonima" temelji se na Marinkovićevim ranim novelama. Adaptiranje bilo kakvog književnog predloška je gotovo uvijek na skolskom terenu, znam to vrlo dobro jer sam se u posljednje vrijeme u svom redateljskom radu podosta bavila upravo adaptacijama velikih prozinskih djela. Izuzetno sam zadovoljna kako su Dario Harjaček i Vedrana Klepica ovu gradu prilagodili teatru i svidio mi se način kako promišljaju o Marinkoviću i na koji način su revalorizirali rad ovog pisca. Marinković je izuzetan autor prepušten stihijskom zaboravu. Doduše, njegova djela nalaze se na popisu obavezne školske lektire ali nemam dojam da je mladima naraštaju njegov rad približen na odgovarajući način posljednjih nekoliko desetljeća. Uostalom, na Igrama kao autor nije bio prisutan 41 godinu.

Spominjete Igre u kontekstu Mediterana, što je Vama Mediteran danas?

Mediteran kao da posjeduje napukline kroz koje neprestano probijaju tipologije, mitologije i temati iz prošlosti koje prepoznajemo svi mi koji obitavamo na Mediteranu, na ovaj ili onaj način. Naravno da Dubrovčani Mediteran osjećaju u svojim venama i genima, a meni osobno Mediteran je izuzetno blizak zato što imam četvrt mediteranske krvi koja je očito prevladala. Ako me nešto zaista uzbuđuje i dira, to je onda prostor Mediterana, a činjenica je da on funkcionira u tim napuklinama koje nikako da ga učine cjelovitim. Kroz te pukotine, te niše, probija se mediteranski duh kao rijeka

ponornica. Ako govorimo da se poetika Mediterana poništava, prodaje i iskorištava, čini mi se da se takvo što događa zbog globalne politike i svjetskog poretka koji pokušava zatrti individualnost, a ona je upravo ključna odrednica Mediterana. Čini mi se da je Dubrovnik idealan prostor povezivanja raznorodnih točaka mediteranskog kruga.

Krucijalno ksenofobna hrvatska svijest

Mediteran je postao groblje, masovna grobnica brojnim izbjeglicama. Zašto kazalište ne odgovara na tu humanitarnu katastrofu?

Projekt s kojim smo aplicirali na već spomenuti Europski fond nazvali smo "Port of Dreamers/Sanjarske luke" bavi se temom izbjeglištva, migracijskih politika i Europe kao mjesta stalne promjene. Dubrovnik ima zanimljivu povijest po pitanju emigracije, referiram se ovdje na ruske migrante s Krima koji su u Dubrovniku imali svoju koloniju i koji su iz ovog grada, nakon Oktobarske revolucije krenuli put Europe i obilježili razvoj hrvatske znanosti i kulture, no isto tako i zapadnog svijeta. U razradi projekta bavimo se izbjeglištvom, kako onom u kolektivnoj memoriji, tako i konkretnim pitanjem migracijske problematike danas. Također, želimo razraditi pitanje migracije na hrvatskim prostorima početkom devedesetih koje nikada nije do kraja revalorizirano. S druge strane, nije posve točno da se hrvatsko kazalište ne bavi tom problematikom – izuzetan i uspješan doprinos tematici dala je monodrama "Lampedu sa Beach" u režiji Senke Bulić te predstava "Čekanja" mladog dubrovačkog umjetnika Romana Nikolića. U ovom trenutku pitanje emigracije otišlo je u neke nove vode, sad ono osvaja nove geopolitičke prostore. Vidjet ćemo kako nas sve to vodi i svakako mislim da je vrijedno baviti se tom temom, ako ni zbog čega drugog a ono zbog hrvatske svijesti ko-

Festival slomljenih kostiju

Što se dogodilo pa su "otpala" gostovanja Komornog teatra "Voronjež" i belgijske skupine "Rosas"?

Imali smo baš dva prava peha ove godine. Prvo je plesač skupine "Rosas" slomio nogu i to smo saznali mjesec dana prije početka Igara te se tako odlučili za zamjensku predstavu "Crčić" belgijske skupine Anton Lachky Company koja se idealno uklopila u program razvoja publike. Namijenjena je djeci i njihovim obiteljima uvodeći tako najmlađi naraštaj u zakonitosti i ljepotu plesne umjetnosti čija je recepcija prilično zapostavljena u Hrvatskoj. Prije dva tjedna dobili smo obavijest da je glavni glumac iz predstave "Ujak Vanja" Komornog teatra Voronjež slomio koljeno i da se neće oporaviti sljedećih šest mjeseci te tako u šali naša internacionalna gostovanja nazivamo "Festivalom slomljenih kostiju". Saša Božić i ja smo se stvarno pretrgli zadnjih deset dana pokušavajući naći neku zamjensku predstavu, što nije tako jednostavno. Kad i nađete predstavu koja bi odgovarala estetički Igaru, čak i ako glumačka ekipa može gostovati u tom terminu, onda nam pak nije dovoljan budžet jer je dakako sve financijski isplanirano do posljednje lipe, a ipak ne bismo htjeli dovesti bilo što. Umjesto "Ujaka Vanje" radije smo se odlučili sredstva uložiti u tehničku opremu koje uvijek nedostaje.

ja je krucijalno ksenofobna. Na ovim se prostorima ne shvaća da smo svi mi na neki način braća i rodaci po krvi, da parafraziram Marinkovića.

Zašto nema predstava koje su nastale u produkciji Kazališta Marina Držića?

U nekoliko navrata sastala sam se s ravnateljem KMD-a, Antom Vlahinićem, mi smo u izuzetno dobrim odnosima još od Akademije. Dubrovčani su vidjeli sve što su trebali

vidjeti u crnoj kutiji, a trenutačno na repertoaru nema predstave koja bi za tu publiku predstavljala izazov u novom ambijentalnom okruženju.

Kako komentirate iznenadne obrate oko izbora novog ravnatelja dubrovačkog teatra?

Sigurna sam da će se pronaći prava i odgovorna osoba za to mjesto.

Što kažete na ocjenu gradskog vijećnika Željka Raguža kako Igre "sprže" 20 milijuna kuna, što ne bi

uspjelo ni Luki Modriću s ekipom u Real Madridu?!

Izjava je kompletno neosnovana. Prvo, gospodin Raguž ne barata točnim iznosima. Ukupni budžet Igara je prema planu 14 milijuna kuna, a tu su i prihodi i rashodi. Igre su ogromna i prosječnom građaninu posve nesaglediva mašinerija. Iskreno, za ovakav festival i 14 milijuna kuna je premalo!

On smatra kako se umjesto u Igre, moglo više uložiti u sportsku infrastrukturu. Zašto se kultura i sport prečesto međusobno isključuju?

Moram priznati kako sam i ja donedavno s punim uvjerenjem tvrdila kako kultura i sport ne idu ruku pod ruku. Igrom slučaja postala sam sudionicom jedne jako lijepe priče koja se zove SEHA Liga (South East Handball Association League) – koja okuplja rukometne klubove iz čitave regije, pa i bivšeg Istočnog bloka. Dakle, oni svake godine imaju Final Four u nekim od europskih gradova. To je izuzetno dobro organiziran i strukturiran poligon koji promiče sport na najbolji mogući način te saim, sprijeteljivši se s tim miljeom shvatila da sport ima potpuno identične probleme kao i kultura. Upravo na tom tragu bismo svi trebali biti osvješteniji, kako ne bismo nasjedali na manipulacije koje nam se svakodnevno serviraju, umjesto bavljena relevantnim političkim pitanjima.

Da, ali sportski rečeno, opet je rezultat 1:0 za sport jer je sport zastupljeniji – vidi se to i po Svjetskom nogometnom prvenstvu.

Sport lakše dolazi do sponzora od kulture i to je činjenica. Tu nastupa hrvatska država koja bi izmjenama poreznih zakona i zakona u kulturi trebala omogućiti da sponzorstvo postane porezna olakšica u pravom smislu te riječi.

Tempi passati ne mogu se kompenzirati

Kako privući nove sponzore za Igre?

Ekskluzivnošću programa! Tako da sponzor

naprosto ne može odoljeti ponudi Igara, izdvojivši za njih značajna sredstva.

Prije su Dubrovčani puno više živjeli uz i za Igre jer su živjeli u Gradu i pratili cijeli proces pripreme i nastanka festivalske sezone. Gradu nedostaje ljudi pa tako i onih koji bi, kao nekad, aktivnije pratili Igre. Možete li to kompenzirati ovim radioničarskim programom?

Tempi passati nikad se neće moći kompenzirati, međutim sigurna sam da ćemo ovakvim pristupom – radionicama, razgovorima i simpozijima, ipak nešto promijeniti i pomaknuti, a nakon ovih Igara moći ćemo kompetentnije razgovarati o tome. Najvažnije je dugoročno planiranje i ulaganje, ne mogu se posljedice ovakvog djelovanja sagledati u roku od mjesec ili godine dana. Ponekad za to treba desetljeće pa i više, ali duboko vjerujem kako je ovo pravilan put. On iziskuje jako puno truda, ne samo našega, već trud svih involviranih oko Igara.

Zvučna kulisa Dubrovnika postala je ugostiteljska, a ne glazbena.

Da. Mladi kazališni izvođači iz Pirnih drama su na žamor i buku spremni, Ivanu Krpanu sigurno neće biti nikakav problem nastupati u Kneževom dvoru, Cameron Carpenter neće se previše zamarati bukom jer na svojim električnim orguljama proizvodi decibele ogromnih razmjera, dok Mischa Maysky toliko dobro poznaje Grad i toliko je toga prošao na svojem trnovitom umjetničkom putu te mi se čini da će se možda dogoditi čudo u kojem će riječ i glazba pobijediti ugostiteljsku zvučnu kulisu.

Nakon našeg posljednjeg razgovora za Dubrovački jedan čitatelj je komentirao kako niste ništa rekli te kako ste bili neutralni kao Švicarska. Što mislite, s kojom će Vas državom usporediti nakon ovog razgovora?

S Rusijom! Zašto? Zbog dubine i strasti koju posjedujem (smijeh).